

Datum Vår referens
2024 06 28 AB

Till förvaltning och ledamöter i
direktionen för Sjukvård och omsorg i
Norrtälje (KSON)

Ändring av ickevalsprincip

Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och branschorganisation för privat och idéburen vård och omsorg. Föreningen har cirka 2000 medlemmar med tillsammans drygt 110 000 årsanställda. Vårdföretagarnas medlemmar är bundna av kollektivavtal och är verksamma över hela landet.

Vi skriver till er med anledning av beslutet som fattades i direktionen i maj gällande ändring av ickevalsalternativet vid erbjudande om ledig plats på särskilt boende för äldre. Förvaltningens förslag att prioritera Tiohundra AB:s särskilda boenden för äldre i första hand för de som inte kan eller vill göra ett eget val väcker viktiga frågor kring likabehandling och konkurrensneutralitet.

Norrtälje har tidigare uppfattats som en kommun som strävar efter att attrahera seriösa företag att etablera sig inom vård- och omsorgsområdet för att ge kommunens invånare mesta möjliga vård och omsorg per skattekrona. Den policyförändring som nu görs ger Tiohundra AB en konkurrensfördel som inte är tillgänglig för andra vård- och omsorgsleverantörer.

Utförare som vill erbjuda sina tjänster inom vård och omsorg i Norrtälje bör självklart ges samma förutsättningar. I förarbetena till lagen om valfrihet finns en uttrycklig strävan efter likvärdiga villkor för att uppnå lagens syften: "Ett valfrihetssystem bygger på att kommunen bjuder in externa leverantörer att konkurrera på samma villkor som den kommunala egenregiverksamheten. ..." För att uppnå konkurrens på likvärdiga villkor mellan de privata och kommunala alternativen är det viktigt att systemet är transparent och konkurrensneutralt. Egenregins villkor för finansiering, infrastruktur, rutiner och service ska vara desamma som för de privata företagen." (Proposition 2008/09:29 Lag om valfrihetssystem). Genom att förvalta ickevalsalternativet på ett sätt som prioriterar en specifik utförare riskerar kommunen skapa en snedvriden marknad där nya och potentiellt innovativa utförare avskräcks från etablering.

Vidare, medan förvaltningen hävdar att förändringen möter principen om geografisk närhet och lägsta dygnspris samt bidrar till långsiktig ekonomisk hållbarhet, är det osannolikt att kommunens egna boenden alltid skulle uppfylla dessa kriterier. Geografisk närhet är inte garanterad bara för att boendet är kommunalt och lägsta pris innebär ofta att standarden på fastigheten är lägre. Det blir därmed inte rättvist eller rimligt att icke-väljarna per automatik erbjuds de äldsta äldreboendena med sämst standard bara för att de inte kan välja själva.

För att säkerställa en rättvis och transparent process som gagnar både Norrtäljes äldre och vård- och omsorgsleverantörerna föreslår vi följande:

1. Ompröva beslutet att ha Tiohundra AB som det enda ickevalsalternativet och utvidga detta till att inkludera alla äldreboenden i kommunen.
2. Inför ett system där icke-väljarna placeras enligt en specifik turordning av alla äldreboenden i kommunen, med hänsyn till geografisk närhet för att säkerställa

att de äldre hamnar på ett boende som är så nära deras tidigare hem som möjligt.

3. Involvera de fristående utförare som har investerat i kommunen. Vi välkomnar en dialog för att diskutera lösningar tillsammans med kommunen för att hitta de bästa vägarna framåt.

Vi tror att dessa åtgärder kan bidra till att Norrtälje fortsatt uppfattas som en attraktiv kommun för seriösa vård- och omsorgsföretag, samtidigt som kommunens äldre invånare garanteras en hög kvalitet.

Tack för att ni tar er tid att överväga dessa synpunkter.

Med vänliga hälsningar

Antje Dederling, Förbundsdirektör Vårdföretagarna

Anna Bergendal, Näringspolitisk expert Vårdföretagarna

Kontakt: Anna Bergendal

anna.bergendal@vardforetagarna.se

Telefon: 072 550 42 80